รายงานผลปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติ ระดับภาคการศึกษา 11 ประจำปีงบประมาณ 2568

เรื่อง Coaching เพื่อเป้าหมายชีวิต

ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง
ข้อ3 ระบบแนะแนวการเรียน (coaching) และเป้าหมาย

โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน

อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบ

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ “เรียนดี มีความสุข”

ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง : ข้อ 3. ระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิต

โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

.....

1. ด้านความสำคัญของผลงาน

การศึกษาในปัจจุบัน การแนะแนวการเรียนและการสนับสนุนเป้าหมายชีวิตให้แก่นักเรียนถือเป็นการลงทุนที่ทรงคุณค่าในการพัฒนาศักยภาพเยาวชนและการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงต่อการใช้ชีวิตของพวกเขาในอนาคต การแนะแนวจึงเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างระบบการศึกษากับสภาพเศรษฐกิจและสังคมยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทักษะในการจัดการข้อมูล ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการปรับตัว มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคตให้ทันยุคทันเหตุการณ์และทันความเคลื่อนไหวของโลก

1.1 ความสำคัญของการแนะแนวการเรียน(Coaching) และเป้าหมายชีวิต

ยุคสมัยที่โลกเข้าสู่สังคมดิจิทัลและข้อมูลข่าวสาร การแนะแนวในโรงเรียนไม่ได้เป็นเพียงการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนหรือการประกอบอาชีพ แต่ยังหมายรวมถึงการช่วยนักเรียนค้นพบตัวตน ความสนใจ และศักยภาพที่แท้จริงของพวกเขา ในบริบทนี้ การแนะแนวมีบทบาทช่วยให้นักเรียนมีความชัดเจนเกี่ยวกับความสนใจเฉพาะตนและเส้นทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ทำให้พวกเขาได้ตระหนักรู้ถึงเป้าหมายในชีวิตและสามารถกำหนดเส้นทางการพัฒนาตนเองได้ชัดเจนขึ้น การแนะแนวจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับนักเรียนในการก้าวสู่สังคมที่ซับซ้อนและมีการแข่งขันสูง การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพจะสนับสนุนให้นักเรียนสามารถเข้าใจและปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างยืดหยุ่น ในยุคปัจจุบันนักเรียนต้องมีทักษะที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการเวลา การแก้ปัญหา การตัดสินใจ รวมถึงการคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) และการคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ

1.2 การเสริมสร้าง STEM Education

การเสริมสร้าง STEM Education (Science, Technology, Engineering, and Mathematics) มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนในชีวิตจริง รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้ในโลกแห่งการทำงานจริง ความเข้าใจและการใช้งาน STEM Skills ทำให้นักเรียนมีทักษะที่สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานและแก้ปัญหาทางเทคนิค ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล

1.3 การดูแลสุขภาพจิตเพื่อการสร้างความสมดุลในชีวิตการเรียนรู้ของนักเรียน

การดูแลสุขภาพจิตของนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้แก่การศึกษา ความเครียดและความกดดันในการเรียนสามารถเป็นอุปสรรคที่ทำให้นักเรียนเกิดความไม่มั่นใจในตนเอง ส่งผลให้ไม่สามารถเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ การสนับสนุนและดูแลสุขภาพจิตจึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจละเลยได้ การมีระบบแนะแนวที่สามารถให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตแก่นักเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้พวกเขาได้รับการดูแลและสนับสนุนอย่างเหมาะสม

บทสรุป

การแนะแนวในระบบการศึกษาสมัยใหม่ไม่เพียงเป็นการให้คำแนะนำเรื่องการเรียนหรือการเลือกอาชีพ แต่ยังครอบคลุมถึงการพัฒนาศักยภาพทางทักษะชีวิต การเสริมสร้าง STEM Education ที่จำเป็นต่อการทำงาน และการดูแลสุขภาพจิตของนักเรียน นโยบายที่เน้นการแนะแนวการเรียน(Coaching) และเป้าหมายชีวิต จึงเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในอนาคต

2. ด้านกระบวนการพัฒนางาน

การพัฒนากระบวนการแนะแนวและการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อส่งเสริมเป้าหมายชีวิตของนักเรียน มีความสำคัญยิ่ง ในยุคที่ความต้องการทางทักษะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามบริบทของสังคม กระบวนการนี้ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน การจัดระบบแนะแนวชีวิตและการศึกษา ไปจนถึงการบูรณาการ STEM Education อย่างสมบูรณ์เพื่อเตรียมพร้อมให้นักเรียนมีทักษะการคิด การทำงาน และการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

2.1 กระบวนการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.1 การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

1) หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563)

2) หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2565)

3) หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567) ห้องเรียน ELCP (Excellence language competency program)

4) หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรังปรุง พ.ศ. 2560)

5) หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ห้องเรียนพิเศษ IEP

6) หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561)

7) หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563)

8) หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565)

9) หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567) ห้องเรียนพิเศษ ELCP ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน ได้ทำการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีการวิเคราะห์เพิ่มเติมจุดเน้นตามแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2560-2579 การส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้พร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านภาษา เทคโนโลยีและทักษะชีวิต ดังนี้

9.1) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไข ความรู้และคุณธรรม

9.2) ภูมิปัญญาไทย 9 ด้าน ประกอบด้วย ภูมิปัญญาไทยด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนธุรกิจและชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ

9.3) ทักษะสำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs 8 Cs นอกจาก 3 จุดเน้นดังกล่าวข้างต้น หลักสูตรโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนได้คิดเพิ่มจุดเน้นด้านภาษา ทักษะชีวิตให้พร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบโปรแกรมใหม่ คือ ELCP (Excellent Language Competency Program) โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเป็นภาษาอังกฤษอีก 6 วิชา คือ English ,Mathematics , Science, Entrepreneur , English for Communication in the digital age Ma :STREAMSS Educations หลักสูตรโรงเรียนฉบับนี้ จะนำพาให้นักเรียนทุกคนที่ได้เรียนตามหลักสูตรอย่างครบถ้วน มีทักษะชีวิตและพร้อมสู่โลกกว้างในยุคดิจิทัล ได้อย่างสมบูรณ์และเข้มแข็งต่อไป

2.1.2 การปรับหลักสูตรที่ดี ต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติหรือการเรียนรู้จากการลงมือทำ (Experiential Learning) ซึ่งนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ชีวิตในสังคมจริงจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทบาทของตนในสังคมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ขั้นตอนการจัดทำระบบ Coaching

2.2.1 การจัดระบบแนะแนวการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างทิศทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคน การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่ช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกเส้นทางการเรียนได้ตรงกับความสนใจและความสามารถของตน แต่ยังช่วยให้พวกเขาสามารถค้นพบเป้าหมายชีวิตและตั้งทิศทางการพัฒนาตนเองได้ชัดเจนขึ้น

2.2.2 ขั้นการจัดระบบ Coaching เริ่มจากการประเมินความสนใจ ความถนัด และทักษะที่มีอยู่ของนักเรียนแต่ละคน เครื่องมือประเมินที่ใช้ควรมีความหลากหลาย เช่น แบบประเมินทักษะเฉพาะด้าน การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน หรือการจัดทำโปรไฟล์บุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการในแต่ละด้าน เมื่อทราบข้อมูลพื้นฐานแล้ว ผู้แนะแนวจะสามารถออกแบบแผนการ Coaching ที่เจาะจงและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้

2.2.3 ขั้นการติดตามผลลัพธ์ของการ Coaching และการให้คำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ การสนทนาในลักษณะการสะท้อนความคิด (Reflective Conversation) จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจตัวเองได้ดีขึ้น นำไปสู่การปรับเปลี่ยนหรือขยายเป้าหมายชีวิตตามความสนใจที่เปลี่ยนแปลงไป การแนะแนวที่มีการประเมินและติดตามผลอย่างต่อเนื่องนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้เพื่อการวางแผนและการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การบูรณาการ STEM เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

2.3.1 การบูรณาการ STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) เป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่

เปลี่ยนแปลงไป STEM เป็นการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การวางแผน และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน

2.3.2 กระบวนการบูรณาการทั้ง STEM สามารถทำได้โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานทักษะทางวิชาการเข้ากับทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต เช่น การให้โอกาสนักเรียนทำโครงงานวิทยาศาสตร์ที่ต้องมีการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสารและการคิดเชิงสร้างสรรค์ในชั้นเรียน STEM จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิตในสังคมอย่างแท้จริง

2.3.3 การส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ที่เสมือนจริงจากการทำโครงงาน (Project-Based Learning) จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเชิงวิชาการและทักษะชีวิตไปพร้อม ๆ กัน การประยุกต์ ใช้องค์ความรู้ในสาขา STEM จะทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันก็พัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสร้างผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ

2.4 การประสานงานเพื่อให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต

2.4.1 กระบวนการประสานงานระหว่างโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน กับ โรงพยาบาลพังโคน เริ่มต้นจากการสร้างกลไกการประเมินสุขภาพจิตในโรงเรียน โดยทีมงานโรงพยาบาลพังโคนสามารถจัดทำแบบสอบถามหรือการวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาเพื่อตรวจสอบสภาพจิตใจของนักเรียน ซึ่งจะช่วยระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้นล่วงหน้า เมื่อพบปัญหาสุขภาพจิตที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด นักเรียนจะได้รับการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับการรักษาที่เหมาะสม

2.4.2 การฝึกอบรมครูและเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้พื้นฐานด้านการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่ช่วยสร้างเครือข่ายการดูแลสุขภาพจิตในโรงเรียน การฝึกอบรมดังกล่าวจะช่วยให้ครูสามารถสังเกตและให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาทางจิตใจได้ การมีระบบติดตามและประเมินผลสุขภาพจิตอย่างสม่ำเสมอจะทำให้โรงเรียนสามารถรับมือกับปัญหาสุขภาพจิตที่อาจเกิดขึ้นในนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

กระบวนการพัฒนางานในการจัดระบบแนะแนวการเรียนรู้และเป้าหมายชีวิตนี้ต้องอาศัยการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในยุคใหม่และการบูรณาการทักษะทางวิชาการกับทักษะชีวิต กระบวนการนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการดูแลสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามผลงาน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการแนะแนวชีวิตที่ปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง ได้นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่มีคุณค่าและเห็นได้ชัดเจน การพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งการเรียนรู้ทางวิชาการ ทักษะการใช้ชีวิต การแนะแนวสายอาชีพ และการดูแลสุขภาพจิตนั้น ล้วนช่วยสร้างนักเรียนที่มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลสำเร็จหลายด้าน ดังนี้

3.1 ผลสำเร็จจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในอนาคต นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะเหล่านี้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมั่นใจ ตัวอย่างเช่น การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem-Solving) ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียนทำให้นักเรียนสามารถนำทักษะนี้ไปใช้ในการทำงานและการตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้

3.2 ทักษะ STEM สู่ประสิทธิภาพของนักเรียนในการใช้ทักษะที่ได้รับการพัฒนา

3.3.1 การบูรณาการ STEM (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์) ทำให้ นักเรียนที่มีพื้นฐาน STEM ที่ดีสามารถคิดเชิงวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาทางเทคนิคได้อย่างมีเหตุผล เช่น การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ STEM ไปใช้ในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายและไม่คาดคิดได้

3.3.2 ผลลัพธ์ของการบูรณาการ STEM สามารถเห็นได้จากการที่นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะที่เรียนรู้ในโรงเรียนได้จริง ตัวอย่างเช่น ในโครงงานกลุ่มที่นักเรียนต้องสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานในด้านเทคโนโลยี นักเรียนจะต้องใช้ความรู้ STEM เพื่อสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหา นักเรียนสามารถใช้ทั้งทักษะ STEM ช่วยเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนและการทำงาน

3.3 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการให้คำปรึกษา ส่งผลต่อความสุขและคุณภาพชีวิตของนักเรียน

3.4.1 การสนับสนุนด้านสุขภาพจิตผ่านการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุขในการเรียน นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านสุขภาพจิต มีแนวโน้มที่จะมีความมุ่งมั่นในการเรียนมากขึ้นและสามารถรักษาความสมดุลระหว่างการเรียนและชีวิตส่วนตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4.2 การที่นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี จะส่งผลให้พวกเขามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในสังคม นักเรียนที่รู้สึกว่าตนได้รับการสนับสนุนและมีที่พึ่งพิงเมื่อประสบปัญหาจะมีความมั่นใจในตนเองและมีความพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ท้าทายได้ดีขึ้น

บทสรุป

นโยบาย "เรียนดี มีความสุข" ของกระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นการลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง โดยเน้นระบบแนะแนว (Coaching) การบรรลุเป้าหมายชีวิตและการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน ได้นำกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ STEM และการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต มาปรับใช้ ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทั้งด้านการเรียนรู้ วิชาชีพ และทักษะชีวิต พร้อมทั้งสร้างความสมดุลระหว่างการเรียนและชีวิตส่วนตัว นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนดังกล่าวจะมีความสุขในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมั่นคง ทำให้โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอพังโคน และจังหวัดสกลนคร

https://youtu.be/PftO1PazCm8